

Ministerie van Financiën
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Amersfoort, 1 december 2016

Betreft : Reactie consultatie Wijziging Regeling eindtermen en toetstermen examens financiële dienstverlening Wft
Kenmerk : 16046
Contactpersoon : mw. drs. B.F. Hoogsteen
E-mail : b.hoogsteen@adfiz.nl

Geachte heer, mevrouw,

Graag willen we als organisaties verenigd in CANON (Adfiz, NVF, OvFD, NVGA en CDFD) reageren op de consultatie "Wijziging van de Regeling eindtermen en toetstermen examens financiële dienstverlening Wft". U nodigt ons uit een reactie te geven op alle onderdelen van de regeling en de toelichting.

Wij kiezen ervoor om in onze reactie op het consultatiedocument grotendeels te verwijzen naar de eerdere reactie die we op 9 september j.l. aan het CDFD hebben verzonden op het concept-advies PE-commissie CDFD. (Zie hiervoor link als bijlage bij deze reactie). De reden hiervoor is dat we forse inspanningen hebben verricht om het omvangrijke document met eind- en toetstermen uiterst zorgvuldig en minutieus te bekijken en van commentaar te voorzien. We stellen vast dat er nu een document ligt, waarbij we opnieuw grotendeels dezelfde opmerkingen zouden maken.

Weliswaar zijn aan het nu ter consultatie voorgelegde document enkele nieuwe onderwerpen toegevoegd. Wij stellen echter vast dat het overgrote deel van het commentaar dat we hebben geleverd aan het CDFD nog onveranderd voor ons geldt ten aanzien van het nu voorgelegde consultatiedocument vanuit het ministerie. Als bijlage treft u dan ook ons eerder gegeven commentaar aan¹ met het verzoek deze te betrekken bij de definitieve vaststelling van de PE-actualiteiten voor de volgende PE-periode.

1. Eigen koers CDFD bij bepalen termijn van 'PE-actualiteiten'

In de Toelichting op het voorliggende document geeft u aan dat de toetstermen zijn gebaseerd op de nieuwe PE-actualiteiten welke door het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) zijn geconsulteerd en waarover ze op 24 oktober 2016 een advies heeft uitgebracht aan het ministerie van Financiën².

Wij constateren op dit punt dat het CDFD een afwijkend en geheel eigen uitgangspunt is gaan hanteren voor het bepalen van de termijn voor PE-actualiteiten, die in de PE-examens voor de volgende PE-periode moeten worden opgenomen. Het CDFD stelt namelijk dat het gaat om 'onderwerpen in het kader van de Wft waarvan de financiële adviseur op een wettelijk

¹ Brief CANON aan CDFD, 9 september 2016.

² Toelichting Wijziging Regeling eindtermen en toetstermen examens financiële dienstverlening Wft.

minimumniveau kennis moet hebben die in beginsel op 1 januari 2017 niet ouder zijn dan een jaar, of weliswaar ouder zijn, maar nog steeds van belang voor de huidige adviespraktijk en die in beginsel niet ouder zijn dan drie jaar.³

Wij stellen vast dat het CDFD zich hiermee niet houdt aan een belangrijke toezegging die de minister aan de Tweede Kamer heeft gedaan naar aanleiding van een motie van de Kamer inzake de versoepeling van het vakbekwaamheidsbouwwerk. De minister heeft daarbij toegezegd, dat in de PE-examens in beginsel enkel PE-actualiteiten worden getoetst die binnen een tijdsbestek van een jaar hebben plaatsgevonden. Door een kortere termijn van vaststellen eind- en toetstermen en het betrekken van de brancheorganisaties bij het ontwikkelproces hiervan, moet worden voorkomen dat 'oude kennis' wordt getoetst.⁴

Het ministerie van Financiën heeft dit uitgangspunt in 2013 ook expliciet in een brief aan de brancheorganisaties bevestigd, door de lijn aan te geven dat in beginsel enkel actualiteiten worden getoetst die binnen een tijdsbestek van een jaar hebben plaatsgevonden. Dit om tegemoet te komen aan belangrijke kritiek uit de markt. Wel merken we op dat de minister bij het zenden van de brief met dezelfde strekking aan de Tweede Kamer heeft toegevoegd dat daarnaast relevante actualiteiten kunnen worden getoetst die niet binnen dit tijdsbestek vallen, indien deze op het moment van afleggen van de PE-examens nog relevant zijn.

Als CANON hebben we terstond bij de Tweede Kamer herhaaldelijk bezwaar gemaakt dat het begrip 'PE-actualiteit' nog steeds zodanig geïnterpreteerd kan worden dat in principe alles toetsbaar is. De Tweede Kamer gaf hieraan gehoor en heeft de minister waarborgen gevraagd dat er geen oude kennis meer wordt getoetst.

Heel concreet heeft de minister aan de Tweede Kamer vervolgens concreet bevestigd dat '*de actualiteit in beginsel niet ouder is dan een jaar*'.⁵ Dit standpunt heeft de minister nadien nog herhaald: '*De aangeleverde actualiteiten worden door de PE-commissie van het CDFD geselecteerd op basis van de volgende criteria:*

- *op peildatum 1 januari niet ouder dan 12 maanden;*
- *alleen definitieve wetswijzigingen of besluiten;*
- *rekening houdend met niveau van een beginnend financieel adviseur*⁶.

De Tweede Kamer heeft deze waarborgen gevraagd naar aanleiding van zorgen en kritiek uit de markt dat het erop lijkt dat onder een 'PE-actualiteit' (voor de PE-plusexamens en ook voor de PE-examens) in principe alles toetsbaar is wat van belang is voor de adviespraktijk.

CANON kan op basis van de gedane toezeggingen dan ook niet anders concluderen dan dat de termijn voor een PE-actualiteit duidelijk begrensd moet zijn tot één jaar. Hiermee wordt invulling gegeven aan de waarborgen die de Tweede Kamer heeft gevraagd om geen 'oude kennis' te toetsen.

Dat het CDFD er duidelijk blij van geeft eigen uitgangspunten te hanteren blijkt ook uit het feit dat het CDFD in 2015 nog sprak over relevante actualiteiten die binnen een tijdsbestek van twee jaar hebben plaatsgevonden⁷. Kort daarop is het CDFD zelfs overgegaan naar een tijdsbestek van drie jaar, telkens op basis van nieuwe argumenten. De meest recente argumenten die het CDFD hanteert voor een driejaarstermijn, zijn gebaseerd op het besluit⁸ om:

- de individuele termijn om binnen 3 jaar een PE-examen te vervangen door een vaste collectieve termijn;
- PE-examens per beroepskwalificatie af te leggen in plaats van per module binnen de beroepskwalificatie.

Wij zijn van mening dat het CDFD zich duidelijk van gelegenheidsargumenten bedient met als doel

³ Adviesdocument: Advies PE-commissie CDFD inzake vaststellen ontwikkelingen Periode 1 april 2017 t/m 31 maart 2018.

⁴ Versoepeling vakbekwaamheidsbouwwerk Wft, brief Tweede Kamer 29 november 2013.

⁵ Stand van zaken centrale Wft-examinering, 26 januari 2015, pag 4.

⁶ Beantwoording schriftelijk overleg stand van zaken centrale Wft-examinering, pag. 26.

⁷ Inventarisatieformulier PE-actualiteiten 2016

⁸ Kamerstuk 32545, nr. 34, Brief Tweede Kamer 9 juli 2015.

een verlengde termijn voor PE-actualiteiten te kunnen 'legitimeren' om de examenbank te kunnen vullen. Dit kan en mag volgens ons nooit de bedoeling zijn.

Heel concreet leidt dit ertoe dat in de volgende PE-periode dan ook sprake is van toetsing van 'oude vakbekwaamheid'. Vanuit CANON hebben we in de consultatiefase van de eind- en toetstermen voor de PE-examens 2017 – 2019 het CDFD heel concreet op de oude vakbekwaamheid gewezen. We moeten helaas constateren dat het CDFD geen gehoor heeft gegeven aan onze inbreng op dit belangrijke punt in het advies dat het CDFD aan de minister heeft uitgebracht voor de PE-ontwikkelingen 2017-2019.

2. Eigen koers CDFD door hertoetsen vaardigheden, competenties en professioneel gedrag.

Wij constateren verder ook dat het CDFD een eigen koers vaart door te besluiten om opnieuw vaardigheden, competenties en professioneel gedrag te toetsen. De inhaal-/PE-examens hadden als doel een inhaalslag te maken om elementen als vaardigheden, competenties en professioneel gedrag te toetsen, omdat in de initiële examens die tot afgifte van de oorspronkelijke Wft-diploma's hebben geleid, vrijwel uitsluitend kennis is getoetst⁹. Vandaar ook de term 'inhaal-examens'.

In brieven aan de Tweede Kamer heeft ook de minister - naar aanleiding van vragen uit de Tweede Kamer om te waarborgen dat er geen sprake is van herexamens - dit als volgt bevestigd:

'Na de overgangperiode zullen er PE-examens zijn die uitsluitend gaan over actualiteiten. Tijdens de overgangperiode zijn er echter de zogenaamde PEplus-examens. Een PEplus-examen bestaat, naast vragen over actualiteiten uit vragen, ook uit vragen over de eisen die er in het nieuwe vakbekwaamheidsbouwwerk bij zijn gekomen in de vorm van vaardigheden, competenties en professioneel gedrag. Deze aanvullende elementen worden veelal in de vorm van praktijkcasussen getoetst. Deze casussen toetsen (...) de wijze waarop de kandidaat met de kennis in de praktijk omgaat (de vaardigheden om tot een passend advies te komen). Na de overgangperiode (...) worden in de PE-examens dus alleen nog vragen gesteld over actualiteiten'¹⁰.

Recent hebben we het CDFD er nog eens nadrukkelijk op gewezen dat vaardigheden, competenties en professioneel gedrag via het Plusgedeelte in de inhaalexamens dan ook afdoende zijn getoetst. Hierop hebben we geen reactie ontvangen. Uit de vakpers hebben we het standpunt van het CDFD moeten vernemen, namelijk dat 'het absoluut niet zo is dat de nieuwe examens alleen nog maar toetsen op kennis'.

Ook op dit punt kunnen we niet anders concluderen dan dat het CDFD een eigen koers bepaalt met een voor de hand liggend doel om de examenbank te kunnen vullen.

3. Aanzienlijke kostenstijging PE-examens

Tijdens een recent overleg met tussen CANON en het CDFD hebben we vernomen dat de kosten voor de PE-examens fors zullen stijgen door een verhoging van de leges. Dit baart ons grote zorgen, juist ook gegeven de hiervoor genoemde bezwaren die we hebben tegen de vormgeving van de PE-examens voor de komende PE-periode. Hogere kosten zijn ons inziens slechts te rechtvaardigen als dit ook leidt tot kwalitatief betere examens. Naar onze mening worden de examens absoluut niet beter als oude vakbekwaamheid (d.w.z. oude kennis en eerder getoetste vaardigheden, competenties en professioneel gedrag) opnieuw wordt getoetst.

Uit ons Wft-ervaringsloket dat wij twee jaar geleden hebben geopend, kwam overigens ook forse kritiek over het feit dat oude kennis werd getoetst en over de wijze waarop vaardigheden werden getoetst. Wij vrezen nu een herhaling van zetten. Zeker als de branche daarbij diep in de buidel moet tasten voor het verplicht afleggen van (deels) verouderde examens op basisniveau. Dit betekent tegelijkertijd ook een flinke aanslag op het resterende opleidingsbudget voor bovenwettelijke en meer gespecialiseerde opleidingen. In veel gevallen zal hier geen geld meer voor zijn. Dit kan en mag niet de bedoeling zijn!

⁹ Consultatiedocument CDFD Inhaal/PE-examens juni 2013

¹⁰ Beantwoording schriftelijk overleg stand van zaken centrale Wft-examinering, 16 april 2015, pag. 20.

4. Verzoek om PE-systeem dat uitdaagt en motiveert om op hoog niveau met PE bezig te zijn
Gegeven deze zwaarwegende punten vragen wij dat als eerste gewaarborgd wordt dat de hiervoor genoemde belangrijke toezeggingen alsnog worden waargemaakt. En vooral ook: dat beter gewaarborgd wordt dat financieel adviseurs – nu ze verplicht examens moeten afleggen via de examenbank – examens afleggen die daadwerkelijk aansluiten bij de actuele ontwikkelingen binnen de beroepskwalificaties. Wij zijn ervan overtuigd dat PE-examens die gebaseerd zijn op eigen gekozen uitgangspunten van het CDFD de beroepsgroep van financieel adviseurs niet uitdaagt en motiveert om met permanente educatie bezig te zijn. Nu al is het zo dat de examens niet of nauwelijks van toegevoegde waarde zijn voor de professionalisering van grote groepen adviseurs die op een specialistisch en hoog niveau adviseren. Dit gaat nog ernstiger wringen als er sprake is van een navenante stijging van de kosten voor de examens.

Wij menen dat het ten tweede goed is om tegelijkertijd in overleg te gaan met brancheorganisaties en rekenen erop dat er een basis kan worden gelegd om te kunnen bouwen aan een PE-stelsel, dat daadwerkelijk bijdraagt aan de professionalisering van de financieel adviseur op een manier die echt uitdaagt en motiveert om met PE op hoog niveau bezig te zijn.

Hoogachtend,
CANON

Adfiz

Drs. E.H.M. Wiertsema
Algemeen directeur

CFD

R.J.E. Herdink
Voorzitter

OvFD

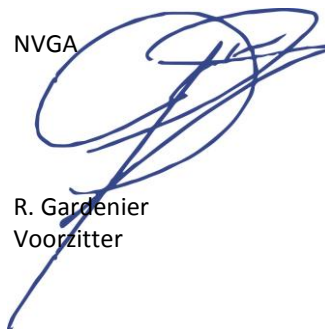
Mw. mr. J.C. Rosenbrand
Directeur

NVF

C.A.Ch. In der Hees
Voorzitter/Directeur

NVGA

R. Gardenier
Voorzitter

Bijlage: link Brief Canon aan CDFD 9 september 2016:

<http://www.cdfd.nl/sites/default/files/consultatiereactie-canon-ontwikkelingen-2017.pdf>